

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/66/2013
Identifikačné číslo spisu:	9012010001
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012010001.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu S., narodeného XX.XX.XXXX, bez domova, G., zastúpeného JUDr. Milanom Slobodníkom, advokátom so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné nám. 13, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného z 28. septembra 2011 č. 20264/011-1537/21, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 21. mája 2013, č. k. 5S/36/2012-34, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5S/36/2012-34 z 21. mája 2013 z r u š u j e a v e c p o s t u p u j e Okresnému súdu Bratislava V.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) rozhodnutie žalovaného z 28. septembra 2011 č. 20264/011-1537/21, ktorým žalovaný priznal žalobcovi odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. (ďalej len „zákon č. 215/2006 Z. z.“) v sume 7.505,58 eura z titulu, že sa stal obeťou násilného trestného činu páchatel'a K..

Krajský súd tak rozhodol po tom, čo mu vec bola postúpená uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. januára 2012 sp. zn. 3SŽ/1/2012, keď dospel k záveru, že sa žalovaný riadne nevysporiadal so žiadosťou žalobcu a svoje rozhodnutie nie dostatočne odôvodnil.

Keďže žaloba bola podaná po lehote uvedenej v § 250b ods. 1 OSP, vytýkal žalovanému i nesprávne poučenie o možnosti preskúmania rozhodnutia súdom.

Žalobcovi priznal podľa § 250k ods. 1 OSP náhradu trov konania vo výške 314,18 eura k rukám jeho právneho zástupcu.

Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie dôvodiac ustanovením § 205 ods. 2 písm. f/ OSP, nakoľko právne posúdenie veci krajským súdom je podľa žalovaného nesprávne.

S poukazom na ustanovenie § 16 zákona č. 215/2006 Z. z., podľa ktorého sa na konanie podľa tohto zákona nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní [teda zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“)], namietal, že v

takom prípade mu nemožno vytýkať porušenie ustanovenia § 47 ods. 3 správneho poriadku.

Taktiež namietal nedostatok správneho poučenia o opravnom prostriedku, lebo vo svojom poučení výslovne citoval ustanovenie § 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. v znení platnom ku dňu 28. septembra 2011.

Žalovaný namietol aj nedostatok právomoci krajského súdu preskúmať žalovaného, pretože nejde o rozhodnutie vydané v správnom konaní.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil a návrh zamietol, alternatívne zrušil a konanie zastavil.

Žalobca odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného treba priznať úspech, i keď aj iných dôvodov než uvedených v odvolaní.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumiejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté (§ 244 ods. 3 veta prvá OSP).

Konanie v správnom súdnictve sa začína na návrh, ktorý sa nazýva žalobou (§ 249 ods. 1 OSP) alebo opravným prostriedkom proti neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu (§ 250m ods. 1 OSP), ktorými sa žalobca (navrhovateľ) domáha zrušenia napnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy. V kompetencii správneho súdu je prieskum (revízia) zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a v jeho rámci aj postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal a výsledkom prieskumu správnym súdom je rozsudok o zrušení preskúmaného administratívneho rozhodnutia, alebo zamietnutie žaloby; v prípadoch s plnou jurisdikciou (§ 250i ods. 2, § 250j ods. 5 OSP) je správny súd oprávnený rozhodnutie správneho orgánu zmeniť a nahradiť ho vlastným rozhodnutím. V správnom súdnictve sa možno domáhať aj vyslovenia povinnosti orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť (§ 250t ods. 1 OSP) alebo ochrany proti nezákonnému zásahu orgánu verejnej správy (§ 250v ods. 1 OSP).

Predmetom konania v danej veci je odškodnenie podľa zákona č. 215/2006 Z. z. na základe žaloby, ktorou sa žalobca voči Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky domáha podľa žalobného petitu „zrušenia rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 20264/011-1537/21 z 28. septembra 2011 a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie“.

Podľa § 1 zákona č. 215/2006 Z. z. tento zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie (ďalej len „odškodnenie“) osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov (ďalej len „trestný čin“) spôsobená ujma na zdraví.

Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 215/2006 Z. z. o poskytnutí odškodnenia rozhoduje a odškodnenie vypláca na základe písomnej žiadosti poškodeného rozhodovací orgán, ktorým je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

Podľa § 9 od. 5 zákona č. 215/2006 Z. z. ak ministerstvo nevyhoví žiadosti alebo jej vyhoví iba sčasti, poškodený sa môže domáhať odškodnenia žalobou na súde proti Slovenskej republike zastúpenej ministerstvom najneskôr do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti.

Podľa § 16 zákona č. 215/2006 Z. z. na konanie podľa tohto zákona sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

Znenie zákona č. 215/2006 Z. z., k ustanoveniu § 9 ods. 5 v znení účinnom do 30. júna 2013 obsahovalo poznámku pod čiarou (odkaz 3), ktorá odkazovala na funkčnú príslušnosť správneho súdu (§ 247 až § 250k OSP) na prejednanie nároku na odškodnenie.

Táto poznámka, ktorá zrejme vychádzala z nepochopenia právomocí správneho súdu, bola zákonom č. 146/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z. z. a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, s účinnosťou od 01. júla 2013 zo zákona č. 215/2006 Z. z., vypustená.

Tým boli odstránené pochybnosti o tom, či prejednanie a rozhodovanie danej veci patrí do správneho súdnictva alebo do súdnictva všeobecného a treba jednoznačne vychádzať z účelu zákona a okrem obsahu žaloby a jej petitu i zo zákonom označeného žalovaného, ktorým je Slovenská republika zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 21 ods. 4 OSP). Bez ohľadu na nesprávne formulovaný žalobný petit, z ktorého zrejme vychádzal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky pri svojom rozhodovaní o postúpení veci uznesením zo 17. januára 2012 sp. zn. 3SŽ/1/2012. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o žiadosti osôb poškodených násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 215/2006 Z. z. nerozhoduje v správnom konaní podľa správneho poriadku ako orgán verejnej správy (hoci vo všeobecnosti ministerstvo orgánom štátnej správy nepochybne je) a nevydáva pritom rozhodnutie v zmysle § 244 ods. 3 veta prvá OSP, zákonnosť ktorého by bola predmetom súdneho prieskumu, pričom poškodený sa môže domáhať na súde odškodnenie (nie preskúmania zákonnosti rozhodnutia a jeho zrušenia) proti Slovenskej republike, t. j. proti štátu, a to v lehote na do jedného roka odo dňa doručenia rozhodnutia o žiadosti (§ 9 ods. 5 zákona č. 215/2006 Z. z.).

Ak teda bola vec prejednaná v správnom súdnictve podľa piatej časti OSP a nie vo všeobecnom súdnictve podľa prvej a tretej časti OSP, konanie krajského súdu je zaťažené vadou uvedenou v ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP a síce, že účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. K porušeniu základného práva na súdnu ochranu dochádza vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (k tomu pozri bližšie rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 35/98). To, ktorý zo súdnych orgánov je príslušný na poskytnutie súdnej ochrany, je základom k tomu, akým spôsobom i obsahom (akou kvalitou) dôjde k naplneniu práva na súdnu ochranu. Konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (k tomu pozri bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I. ÚS 26/94, či sp. zn. III. ÚS 7/08).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z týchto dôvodov odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave musel podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 221 ods. 1 písm. f/ OSP s poukazom na § 212 ods. 3 OSP zrušiť a vec postúpil Okresnému súdu Bratislava V ako súdu vecne a miestne príslušnému (§ 221 ods. 2 OSP a § 250d ods. 2 OSP), ktorý vec prejedná a rozhodne v občianskom súdnom konaní (§ 7 ods. 1 OSP); miestna príslušnosť je daná miestom, kde nastala skutočnosť, ktorá zakladá uplatnené právo, keďže k trestnému činu, pri ktorom žalobca utrpel ujmu na zdraví došlo v Bratislave - Petržalke na Antolskej ulici (§ 85 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.